

Ecologische Autoriteit

JAARVERSLAG

2025

Reflectie, verbreding en verdieping in 2025

'Voor de Ecologische Autoriteit was 2025 een bijzonder jaar in haar jonge bestaan. Na twee jaar hard werken en toetsen ontstond ruimte voor verdieping en verbreding: voor het kennisprogramma, voor breder advieswerk en om naar buiten te gaan en het veld beter te leren kennen.

Geleerde lessen oogsten

Na het beoordelen van de natuurdoelanalyses voor ruim 130 stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden was de conclusie helder: maatregelen voor natuurherstel in en rond Natura 2000-gebieden zijn nodig én mogelijk. In 2025 werkten we lessen uit de eerste cyclus NDA's uit in een uitgebreid kennisprogramma. We deelden inzichten en gaven lezingen bij organisaties en op bijeenkomsten. Ook schreven we factsheets, handleidingen en andere kennisproducten en publiceerden nieuwsbrieven en updates op de website. In dit jaarverslag lichten we drie factsheets uit.

Verbreding in ons advieswerk

In aanloop naar de verbrede NDA's werken het ministerie van LNV en de provincies aan een vernieuwde handreiking voor het opstellen van NDA's. Vooruitlopend daarop stelde de Ecologische Autoriteit twee kennisadviezen op: één over het prioriteren van knelpunten en maatregelen in gebieden, en één over de vraag waaraan een betrouwbare conclusie moet voldoen.

Deze adviezen vertalen lessen uit de praktijk naar concrete handvatten en een gezamenlijke taal. Daarmee kunnen opstellers keuzes voor natuur-, water- en klimaatmaatregelen beter onderbouwen, uitleggen en uitvoeren.

Daarnaast kwamen adviesaanvragen binnen over bredere ecologische vraagstukken.

Onder meer over basiskwaliteit natuur voor gemeenten, het kiezen van projecten voor de Programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW) en de staat van de Waddenzee.

Ook voor andere onderwerpen werd de Ecologische Autoriteit benaderd met de vraag hoe onafhankelijke, ecologische kennis kan helpen bij het halen van natuurdoelen.

Tijd voor goede gesprekken

Omdat natuurherstel iedereen raakt, stond 2025 ook in het teken van ontmoeting en uitwisseling.

Samen met het Netwerk Groene Bureaus en de provincie Noord-Brabant organiseerde de Ecologische Autoriteit het symposium Natuurdoelanalyse tweede cyclus. Daar kwamen ervaringen van experts, bestuurders en agrariërs samen, met ruimte om terug te kijken op de eerste cyclus en vooruit te kijken naar de volgende.

De open gesprekken werden gewaardeerd, juist op onderwerpen waar de verschillen groot zijn. In 2025 zijn we begonnen met de voorbereiding voor een symposium over water en natuur, dat is gericht op het versterken van kennisdeling en samenwer-

king tussen deze twee sectoren.

Ook buiten bijeenkomsten vonden veel inspirerende gesprekken plaats: met bewoners en ondernemers, met vertegenwoordigers van natuurorganisaties en agrariërs, met overheden en adviesinstellingen, en met deskundigen uit wetenschap en praktijk.

Ten slotte

Met onze adviezen, producten en ontmoetingen maken we kennis uitwisselbaar,

versterken we gezamenlijke taal en helpen waar mogelijk om te versnellen.

Ons uitgangspunt daarbij is dat objectieve en betrouwbare natuurinformatie bijdraagt aan goed onderbouwde en uitlegbare keuzes over natuur-, water-, bodem- en klimaatmaatregelen.'

Willemijn Smal

hoofd Ecologische Autoriteit

UITGEBRACHTE ADVIEZEN

Bekijk hier de [lijst van ingezette deskundigen](#)
voor de adviseringen en kennisproducten van 2025

UITGELICHT ADVIES: DOELUITWERKING HARINGVLIET

Het Haringvliet werd in 1970 afgesloten door de Haringvlietdam waardoor het getij en de zoutinvloed, en daarmee de oorspronkelijke ecologische dynamiek grotendeels is verdwenen. Met als gevolg: erosie van platen en slikken en een afname van typische soorten.

Het Natura 2000-gebied Haringvliet is aangewezen voor drie habitattypen en een groot aantal soorten vogels, (trek)vissen en zoogdieren.

Het rapport 'Doeluitwerking Haringvliet' van Rijkswaterstaat en de provincie Zuid-Holland moet duidelijk maken of bestaande en geplande maatregelen voldoende zijn voor het voorkomen van (verdere) verslechtering en het halen van instandhoudingsdoelstellingen. En of aanvullende acties nodig zijn.

De Ecologische Autoriteit beoordeelde de juistheid, volledigheid en navolgbaarheid van het rapport.

Hoofdpunten uit het advies

De beschreven maatregelen zijn zinvol en nodig, maar het rapport beschrijft nog niet wat er moet gebeuren om op termijn álle wettelijke doelen te halen. De Ecologische Autoriteit adviseert daarom expliciet het volgende te beschrijven:

- Welke doelen haalbaar zijn met het huidige beheer.
- Welke doelen aanvullende maatregelen vragen, zoals meer overstroming of het toestaan van meer (kunstmatige)

peildynamiek.

- Welke doelen alleen haalbaar zijn met grote systeemmaatregelen, zoals het (gedeeltelijk) openzetten van de Haringvlietdam.

De Ecologische Autoriteit adviseerde de reeds beschikbare indeling in zes landschapszones van zoet naar zout en van weinig naar veel getij te gebruiken om te bepalen wat soorten en vegetaties in die zones nodig hebben.

Daarmee is beter te bepalen welke concrete maatregelen nodig zijn om de doelen voor het Haringvliet te halen.

Pilot

Rijkswaterstaat vroeg de Commissie voor de milieueffectrapportage (mer) te adviseren over de inhoud van het op te stellen MER bij het programma 'Doeluitwerking Haringvliet'. Omdat het om een beheerplan voor een Natura 2000-gebied ging, hebben de Commissie en de Ecologische Autoriteit in overleg besloten om als pilot zowel een advies door de Commissie als de Ecologische Autoriteit aan te bieden.

De Ecologische Autoriteit beoordeelde in dat kader het doelbereik op basis van trends en drukfactoren en wat ecologisch gezien in het gebied moet gebeuren en wat daarvoor onderzocht moet worden.

Uitgelicht advies: [Doeluitwerking Haringvliet](#)
Op 6 mei 2025 bracht de werkgroep van de Ecologische Autoriteit een bezoek
aan het Haringvliet. Zij deed hierbij ook het Vogelobservatorium 'Tij' aan.

DE BETEKENIS VAN DE DOELSTELLINGEN VOOR NATURA 2000-GEBIEDEN

Waar moeten provincies, het Rijk en natuurbeheerders bij het beheer van Natura 2000-gebieden wettelijk aan voldoen?

Wat is het verschil tussen een instandhoudingsdoelstelling en een verslechteringsverbod? Wat zijn de verschillen tussen habitattypen, habitatrichtlijnsoorten en vogelsoorten? Met welke beginsituatie vergelijk je de natuur en bepaal je of die in stand is gebleven, is verbeterd of verslechterd?

De opgave in een Natura 2000-gebied wordt bepaald door de referentiedatum en de instandhoudingsdoelstellingen.

Verslechtering van oppervlakte en kwaliteit van habitattypen en leefgebieden van soorten moet worden voorkomen ten opzichte van de referentiedatum.

Aanvullend daarop gelden de instandhoudingsdoelstellingen, die in veel Natura 2000-gebieden een uitbreiding of verbete-

ring van natuur ten opzichte van de referentie vereisen.

Roel Silleviss Smitt, werkgroepsecretaris en jurist:

'De Ecologische Autoriteit heeft alle regels, wetten en richtlijnen in enkele pagina's kort en duidelijk op een rij gezet in de [juridische factsheet](#) 'De betekenis van de doelstellingen voor Natura 2000-gebieden'.

Handig voor de natuurdoelanalyses tweede cyclus die de provincies en het Rijk maken en die de Ecologische Autoriteit ook zal toetsen.'

Er zou een Doen Wat Moet én Kan 2.0 moeten komen

'Een enkele keer heeft een advies van de Ecologische Autoriteit ook een juridische kant en daarvoor ben ik door de Ecologische Autoriteit aangetrokken. Zoals bij adviezen over de Handreiking voor provinciale gebiedsprogramma's waarmee Europese en nationale 'milieudoelen' gehaald moeten worden. Ik kijk dan met name of de juridische instrumenten die er zijn, goed worden ingezet.'

Ralph Frins, deskundige Ecologische Autoriteit: 'Wat leuk is aan het werken voor de Ecologische Autoriteit, is dat je met allerlei andere deskundigen om tafel zit: ecologen, hydrologen, morfologen et cetera. Met al die disciplines aan tafel ga je anders naar een dossier kijken.'

Ik ben al sinds 2009 bezig met natuurbescherming vanuit een juridische bril, maar een hydroloog kijkt heel anders naar een provinciaal gebiedsprogramma dan een jurist. Het maakte mij nog meer bewust van het gegeven dat er meer werkelijkheden bestaan dan alleen de strikt juridische, waardoor je ook op andere ideeën kan komen. Dus ja, ik leer er veel van.

Ik heb naast die adviezen ook meegedacht over twee kennisvragen met betrekking tot het 'Beoordelingskader voor ex ante eindconclusies Natura 2000-gebieden'.

Ook heb ik met een aantal andere juristen meegewerkt aan een factsheet over de betekenis van de doelstellingen voor Natura 2000-gebieden. Daarin staat de vraag centraal waar provincies, het Rijk en natuurbeheerders bij het beheer van Natura 2000-gebieden wettelijk aan moeten voldoen.

Beknopt en begrijpelijk

Als jurist is het niet altijd makkelijk om in een team met ecologen en andere specialisten samen te werken. Ik weet bijvoorbeeld bij veel vragen wel verschillende uitspraken te noemen, maar daar zit natuurlijk niemand op te wachten.

Je moet je niet als een vakidioot gedragen in zo'n multidisciplinair team, maar je punt beknopt en begrijpelijk kunnen vertellen. Dat was in het begin nog best wel een zoektocht.

Maar het is ook heel leuk om met zo'n klein groepje en een stevige, ervaren voorzitter onder tijdsdruk aan een advies, factsheet of handreiking van de Ecologische Autoriteit te werken.

Ik heb diep respect voor de werkgroepsecretarissen die in een kort tijdsbestek echt goede teksten kunnen schrijven.

Opmerkelijk

Als jurist is mijn bijdrage dat ik kijk of Europese en nationale 'milieudoelen' gehaald kunnen worden en of de juridische instrumenten die daarvoor beschikbaar zijn goed worden ingezet.

Ik zal een voorbeeld geven. Als je verschillende natuurdoelanalyses leest dan zie je dat het op een paar uitzonderingen na, slecht gaat met onze Natura 2000-gebieden.

Terwijl de Habitatrictlijn al ruim dertig jaar geldt, kachelt de natuur op veel plekken nog steeds achteruit. Wat naar de letter van de Habitatrictlijn niet zou mogen.

Dat vind ik opmerkelijk. Want volgens de richtlijn moet je zogenoemde passende maatregelen treffen als sprake is van een (dreigende) verslechtering van de natuur. Dat gebeurt dus onvoldoende. Daar moet je als jurist niet alleen de nadruk op vestigen, maar je moet ook inzichtelijk maken wat daar juridisch aan kan worden gedaan.

Stikstofslot

Ik weet dat er discussie bestaat over hoe in Nederland wordt berekend hoeveel stikstofdepositie een bepaalde ontwikkeling veroorzaakt. Ik lees daar regelmatig publicaties over, zoals recent het rapport van Ronald Meester en een aantal jaar geleden het advies van de commissie-Hordijk.

Feit is echter dat de Raad van State zich vooralsnog op het standpunt stelt dat AERIUS Calculator de best mogelijke inschatting van de stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied geeft.

Mijn indruk is dat publicaties die het stikstofbeleid en -recht ter discussie stellen steeds vaker politiek worden ingezet. Hoewel het uiteraard goed is dat onderbouwde kritiek wordt geleverd, heb ik de indruk dat het stikstofdossier daardoor alleen maar ver-

der wordt vertraagd. Terwijl de natuur steeds verder onder druk komt te staan en het 'stikstofslot' daardoor alleen maar langer duurt.

Zwart op wit

Hier ligt één van de grote toegevoegde waarden van de Ecologische Autoriteit. Ik las laatst nog een bericht waarin werd opgemerkt dat de cijfers over de staat van de natuur die afgelopen zomer bij de Europese Unie zijn ingediend niet verifieerbaar zijn.

Juist de Ecologische Autoriteit kan onafhankelijk en onpartijdig, op basis van NDA's, metingen, AERIUS-berekeningen en eigen observaties in de natuur, zwart op wit aantonen hoe slecht natuurgebieden en soorten er voorstaan. Of niet.

Want dat komt ook voor. Er zijn ook gebieden waar, ondanks de stikstofdruk, met maatregelen goede resultaten worden geboekt. Ook dat zie je in de adviezen van de Ecologische Autoriteit terug. Het is niet alleen maar slecht nieuws.

Mede dankzij de Ecologische Autoriteit hebben we nu voor veel gebieden een goede 'foto' van hoe de natuur in het betreffende gebied ervoor staat, wat de drukfactoren zijn en wat voor maatregelen nodig zijn voor natuurherstel.

Herstelmaatregelen

Er worden wel eens vragen gesteld over de juridische houdbaarheid van de stelling dat de natuur achteruitgaat. Want hoe kun je dat meten als er in 2004, toen de Habitatrictlijngebieden door de Europese

Commissie werden aangewezen geen nulmeting is gedaan? Kijk, we hebben in de aanloop naar 2004 wel voor ieder gebied gegevens moeten aanleveren bij de Europese Commissie als onderbouwing voor het selecteren van die gebieden. Op hoofdlijnen is toen geïnventariseerd wat de waarde was van een Natura 2000-gebied voor een bepaald habitatype of voor een bepaalde soort.

De situatie in 2004 is tot op zekere hoogte reconstrueerbaar. Je moet daar echter niet al je tijd aan gaan verdoen; zeker niet nu er snel en veel moet gebeuren, gelet ook op de EU-Natuurherstelverordening. Het is dan ook verstandiger om vol in te zetten op het treffen van herstelmaatregelen, maar tegelijkertijd ook te werken aan het reconstrueren van de situatie in 2004.

Haast

Sowieso is natuurlijk haast geboden bij het treffen van voldoende herstel- én bronmaatregelen. De onderzoeken die in het kader van het Greenpeace-vonnis van 2025 zijn overgelegd laten immers zien dat een aantal habitattypen mogelijk niet meer te redden is, als de stikstofdepositie daarop niet rond 2030 aanzienlijk is gereduceerd. In zoverre is het goed dat het 'Stikstoffonds' terug is. Maar veel van dat geld komt pas ná 2030 beschikbaar. Dat zou voor een aantal habitattypen dus zomaar eens te laat kunnen zijn.

Juridische muur

Aannemelijk is ook dat we op een gegeven moment in Europa tegen een juridische muur lopen. De Europese Commissie zit al geruime

tijd op het vinkentouw. Zo heeft de toenmalige EU-Commissaris een aantal jaar geleden al een waarschuwingsbrief aan het toenmalige kabinet gestuurd, waarin kort gezegd werd benadrukt dat voldoende maatregelen moeten worden getroffen om de natuur niet verder achteruit te laten gaan. Wat uiteindelijk zou kunnen gebeuren is dat de Commissie een zogenoemde inbreuk-procedure opstart tegen Nederland. En als de reactie van Nederland de Commissie dan niet overtuigt, kan er een procedure bij het Hof van Justitie van de EU worden gestart en dat zou tot veroordeling wegens schending van de Habitatrichtlijn kunnen leiden met daarbij een hoge boete. En zeg niet dat dat niet gebeurt! Ten aanzien van de grutto loopt er nu precies zo'n procedure.

Objectief, betrouwbaar en verifieerbaar

Er zou in dat kader eigenlijk een Doen wat moet én kan 2.0 moeten komen. Een update van de analyse van de eerste 70 NDA's, maar dan met een analyse van alle nieuwe NDA's van alle Natura 2000-gebieden in Nederland.

Zo'n analyse zou je net als de eerste keer kunnen delen met de verantwoordelijke minister, maar ook ter kennisname naar de Europese Commissie kunnen sturen. De Commissie kan dan op basis van die analyse inzoomen op die gebieden die er in negatieve zin uitspringen. Zo wordt concreet inzichtelijk gemaakt wat er in de afgelopen jaren wel en niet is gebeurd wat het treffen van passende maatregelen betreft, wat de effecten daarvan op die gebieden zijn en wat dat betekent voor de staat van de natuur. Objectief, betrouwbaar en verifieerbaar.'

KLIMAATVERANDERING EN NATURA 2000-GEBIEDEN

Stijgende temperaturen, meer weers-extremen en een stijgende zeespiegel hebben invloed op de kwaliteit van natuurgebieden en daarmee ook op natuurbeheer.

In de eerste generatie natuurdoelanalyses kwam de invloed van klimaatverandering op Natura 2000-doelen beperkt aan bod.

Omdat de komende periode nieuwe natuurdoelanalyses met verbrede reikwijdte worden opgesteld en de bedoeling is dat klimaatverandering daarin ook meegenomen wordt, publiceerde de Ecologische Autoriteit een factsheet over klimaatverandering en Natura 2000-gebieden. Deze laat zien welke kennis en gegevens gebruikt kunnen worden om effecten van klimaatverandering op natuur te analyseren.

De factsheet is bruikbaar voor natuurdoelanalyses, Natura 2000-beheerplannen en andere gebiedsgerichte uitwerkingen.

Zo wordt inzichtelijk of klimaatverandering ecologische knelpunten veroorzaakt of versterkt, en welke maatregelen nodig zijn om natuurdoelen te behouden of te bereiken.

Olaf van Velthuisen, werkgroepsecretaris:

'Voor de toekomst van onze natuur is het belangrijk om te weten welke gevolgen klimaatverandering heeft: versterkt zij bestaande knelpunten, ontstaan er nieuwe effecten, en bieden de huidige maatregelen daarop voldoende antwoord?'

UITGELICHT ADVIES: PAGW

De kwaliteit van onze grote wateren, en de natuur die daarvan afhankelijk is, staat onder druk. Daarom werkt Rijkswaterstaat met de Programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW) aan een sterkere natuur en een betere ecologische waterkwaliteit in de vier grote Nederlandse wateren: de Waddenzee, het IJsselmeergebied, het Rivierengebied en de Rijn-, Maas- en Scheldemonding.

Rijkswaterstaat vroeg de Ecologische Autoriteit en het College van Rijksbouwmeester en Rijksadviseurs (CRa) om de onderbouwing van de PAGW-maatregelen en de criteria voor de selectie voor de periode 2034-2050 te beoordelen.

De centrale vraag was: welke maatregelen zijn het hardst nodig, wanneer moeten ze worden genomen en hoe maak je die keuzes goed uitlegbaar?

Ook werd geadviseerd om beter te beschrijven welke maatregelen nodig zijn om schade aan natuur te voorkomen die later niet meer te herstellen is. Daarbij gaat het niet alleen om natuur, maar ook om ruimte: maatregelen hebben gevolgen voor de omgeving en vragen daarom om draagvlak.

Een betere koppeling met andere opgaven, zoals waterveiligheid en ruimtelijke ontwikkeling, kan helpen om meer te bereiken.

De Ecologische Autoriteit en het CRa bena-

drukten dat de PAGW niet alleen moet kijken naar wat nu nodig is, maar ook naar wat later nodig kan worden. Door klimaatverandering veranderen waterstanden, afvoeren, droogte, verzilting en ecologische omstandigheden. Daarom is het belangrijk maatregelen zo te kiezen dat bijsturen mogelijk blijft.

Ook moet duidelijk zijn welke keuzes geen uitstel verdienen, omdat anders natuur verloren kan gaan of ruimte voor herstel verdwijnt. Conclusie: werk met een aanpak die laat zien welke keuzes nu nodig zijn, welke opties openblijven en wanneer aanvullende maatregelen nodig zijn.

De PAGW is een relatief klein programma. Met een verbeterde koppeling kan dit relatief kleine programma met beperkte financiële middelen beter bijdragen aan grote en belangrijke doelen.

Evalyne de Swart, werkgroepsecretaris:

'Het advies was om duidelijker te laten zien hoe de stap wordt gezet van toekomstbeeld naar concrete maatregelen.'

Uitgelicht advies: [Vervolg Programmatische Aanpak Grote Wateren 2034-2050](#)

In november 2025 rondde onze werkgroep samen met het College van Rijksbouwmeester en Rijksadviseurs het advies 'Bouwen aan de toekomst van de Nederlandse Delta' af.

KENNISACTIVITEITEN

In 2025 hebben we veel lezingen en presentaties gegeven door heel het land. Daarbij lag de nadruk op het delen van lessen uit de NDA-praktijk, het versterken van de kennisbasis (zoals LESA en natuurinformatie) en het voeren van het goede gesprek over de verbrede natuurdoelanalyses en effectief natuurherstel, in samenhang met water en landbouw.

Zo waren we onder meer te gast bij Provinciale Staten en in gesprekken met bestuurders om onze rol toe te lichten en onafhankelijke ecologisch eduiding te geven. Ook spraken we op landelijke vak- en kennisbijeenkomsten, zoals de Natura 2000-dag (deelsessie LESA), en leverden we bijdragen aan bijeenkomsten rond monitoring, definities en datagebruik, onder meer in afstemming met kennisinstellingen.

Daarnaast waren we actief in het lerende netwerk rond de verbrede handreiking natuurdoelanalyse, onder meer via een stakeholderbijeenkomst bij

LNVN met uiteenlopende partijen. We voerden gesprekken met agrarische organisaties en netwerken (zoals Boerennatuur, LTO en Agractie) en met natuur- en waterpartners, waaronder de Unie van Waterschappen en STOWA, om kennisuitwisseling over waterinformatie en natuurherstel verder te brengen.

Publicaties in 2025:

- Juridische factsheet 'De betekenis van de doelstellingen voor Natura 2000-gebieden'
- Factsheet 'Instandhouding van vogel- en habitatrichtlijnsoorten'
- Factsheet 'Klimaatverandering en Natura 2000-gebieden'

Halverwege december lanceerden we onze [nieuwe website](#).

Bekijk de [complete lijst met kennisactiviteiten](#).

JURISPRUDENTIE

Roel Silleviss Smitt, werkgroepsecretaris en jurist:

'Natuurdoelanalyses en ook de adviezen van de Ecologische Autoriteit worden in toenemende mate betrokken bij de rechtspraak, zoals onderstaande figuur laat zien.

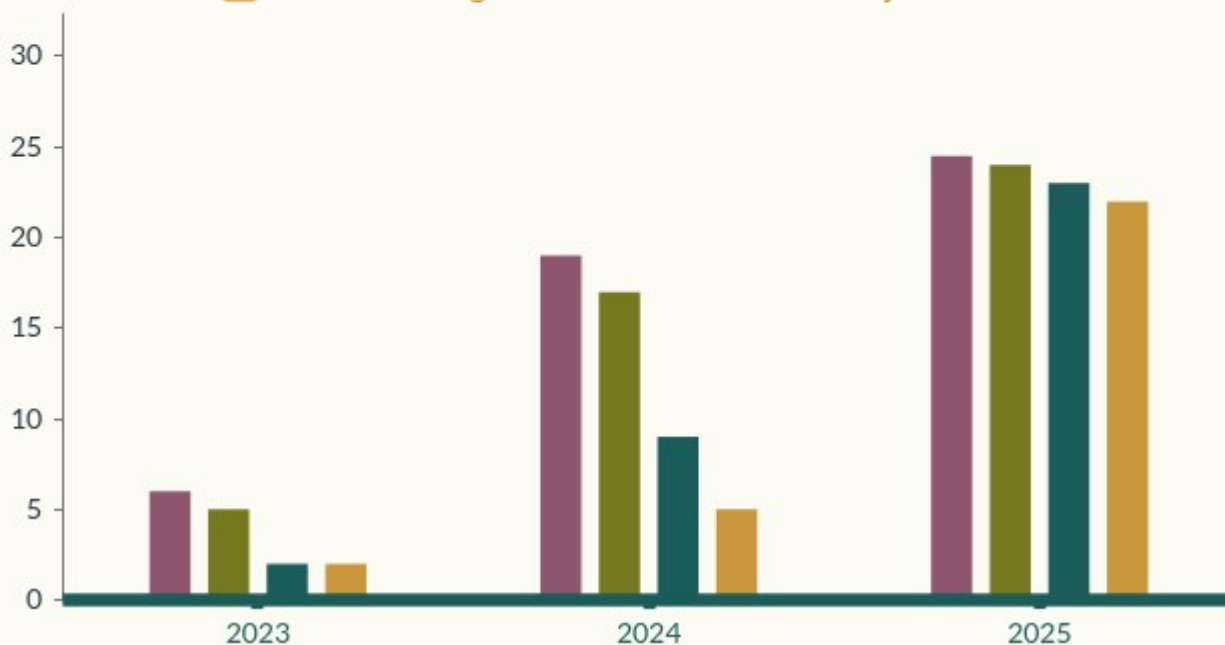
Voor een goede afweging van de ecologische situatie in een gebied is het altijd van belang om de NDA en het advies van de Ecologische Autoriteit in samenhang te bezien, mits beide documenten op tijd beschikbaar zijn. De cijfers laten zien dat dat in 2025 in veruit de meeste gevallen ook is gebeurd.'

50 uitspraken tussen 2023-2025

hoe vaak werden NDA's of onze adviezen meegenomen in de uitspraak?

- Natuurdoelanalyse genoemd
- Natuurdoelanalyse inhoudelijk behandeld
- Advies Ecologische Autoriteit genoemd
- Advies Ecologische Autoriteit inhoudelijk behandeld

IN DE MEDIA

De Ecologische Autoriteit verscheen in 2025 55 keer in het nieuws, waarvan driemaal in landelijke media.

Op 20 februari schreef het NRC: **'Een snelle uitweg uit de stikstofcrisis is er niet'**, een artikel dat een beeld schetst van de ernst van de stikstofproblematiek, deels op basis van de rapporten van de Ecologische Autoriteit.

Op 26 maart in Trouw: **'Stoplicht voor de waterkwaliteit springt bijna overal op rood'**, een artikel over de matige waterkwaliteit en waterbeschikbaarheid in natuurgebieden, zoals mede geconstateerd door de Ecologische Autoriteit.

Eind december startte, mede op initiatief van de Ecologische Autoriteit, het Vakblad Natuur Bos Landschap een tiendelige serie over de **toepassingen van Landschapsecologische systeemanalyses (LESA)**.

Bekijk hier de complete [lijst met media-artikelen](#).

Daan de Wit, communicatieadviseur/woordvoerder:

Aandacht in de media voor de staat van onze natuur is belangrijk. Dat zorgt voor urgentie en voedt het debat.

De Ecologische Autoriteit draagt daar objectieve en betrouwbare feiten voor aan.

INSTANDHOUDING VAN VOGEL- EN HABITATRICHTLIJNSOORTEN

In de eerste generatie natuurdoelanalyses kwamen Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten beperkt aan bod. De nadruk lag op stikstofgevoelige Natura 2000-doelen.

In de aankomende periode worden voor álle gebieden en soorten natuurdoelanalyses opgesteld. Daarom schreef de Ecologische Autoriteit een factsheet over Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten. Daarin staat welke informatie nodig is voor een goede analyse van deze soorten. Denk aan een beschrijving van het leefgebied en de eisen die een soort stelt aan het gebied. Een landschappelijke benadering helpt daarbij, omdat soorten voor hun levenscyclus meerdere zaken nodig hebben. Denk aan voldoende voedsel, rust, veiligheid, voortplantingsplekken en verbindingen tussen leefgebieden. Ook is de functie van een gebied voor een soort belangrijk. Leeft de soort altijd in een gebied, of is het alleen een rust- of foerageergebied?

De factsheet is te gebruiken bij natuurdoel-

analyses, beheerplannen en beschermingsplannen voor soorten in Natura 2000-gebieden en andere natuurgebieden.

Zo wordt duidelijker welke maatregelen nodig zijn om populaties duurzaam te behouden of te herstellen.

Evalyne de Swart, werkgroepsecretaris:

'In adviezen over gebieden waar soorten wél een belangrijke rol speelden, viel op dat specifieke soortinformatie vaak ontbrak. Daardoor bleef onduidelijk welke knelpunten voor soorten speelden en welke maatregelen effectief konden zijn.'

ORGANISATIE EN FINANCIEEL JAARVERSLAG

De Ecologische Autoriteit maakt, naast de Nederlandse Commissie mer en de Internationale NCEA, onderdeel uit van de Stichting Bureau Commissie voor de milieueffectrapportage.

Personeelsbestand Stichtingbreed

In totaal zijn er per ultimo 2025 56 personen in dienst bij de Stichting (44,83 FTE). Voor de hele Stichting geldt dat er in 2025 acht mensen in dienst bij zijn gekomen en zes mensen zijn vertrokken.

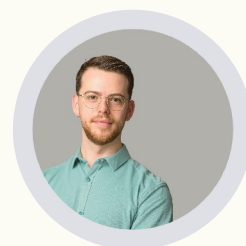
Bekijk hier het [organogram](#) van onze organisatie.

Financieel Jaarverslag Stichting Bureau Commissie mer

Het financieel Jaarverslag 2025 biedt een overzicht van de bestuurlijke ontwikkelingen, activiteiten en financiële resultaten van de organisatie. Lees het [financieel jaarverslag](#).

Derk Spronk, HRM-adviseur:

'In 2025 hebben we voor de totale organisatie acht nieuwe mensen mogen verwelkomen. Voor onze werving- en selectieprocedure gebruiken we recente inzichten uit de personeelspsychologie. Dat werpt zijn vruchten af: de nieuwe collega's passen goed bij ons. Daarnaast zien we extra diversiteit aan talenten en inzichten!'

Vlonders door het Korenburgerveen, waar bezoekers het natte veenlandschap van dichtbij kunnen beleven. Voor dit Natura 2000-gebied bracht de Ecologische Autoriteit begin 2025 het laatste advies uit van de eerste cyclus natuurdoelanalyses.